De feodale leefwereld van onze voorouders in het ambacht Maldegem

Hoe leefden onze voorouders in de middeleeuwen? Zij onderhielden hun gezin met wat het land opbracht. Een stukje grond dat kon bewerkt worden stond daarin centraal. We bekijken dat stukje grond hier in het ambacht Maldegem, dat gesitueerd was in de dorpen Maldegem, Adegem en Sint-Laureins.[1]

Het ambacht Maldegem was een leen, in dit geval een heerlijk leen of heerlijkheid waar de heer van Maldegem zijn heerlijke rechten kon doen gelden op alle dorpsbewoners (=de laten), dus deze van Maldegem, Adegem en Sint-Laureins. Een leen was iets met een economische waarde. In dit geval had hij bv. recht op het beste hoofd bij een overlijden of hij kon cijnsbelasting vragen aan de dorpsbewoners die op zijn eigen grond woonden. Hij had dit leen gekregen van de vorst, in dit geval via het leenhof van de Burg in Brugge.[2] Als tegenprestatie ontstond er een persoonlijke binding met een hogere heer, in dit geval de Vlaamse graaf. Hij werd zijn vazal of leenman/leenhouder en kon zelf deel uitmaken van het leenhof waartoe zijn leen behoorde. Leenmannen leverden hun diensten in geval van conflicten, dit konden oorlogen zijn, maar evenzeer konden ze adviezen geven bij lokale rechtszaken.

Men kon als eigenaar van een leen heel wat dingen doen: dit verpachten, dit laten erven door hun nakomelingen of dit verkopen. Steeds opnieuw diende de eed van trouw afgelegd te worden bij het leenhof waartoe men behoorde (=leenverheffing) en diende men een bepaald bedrag[3] te betalen.

In een leendenombrement werden alle rechten die aan het leen verbonden waren beschreven.[4] In het ambacht Maldegem (=heerlijkheid Maldegem) kon de heer bepaalde mensen benoemen, zoals de baljuw die hem vertegenwoordigde en de schepenbank die voor het lokale bestuur zorgden. In dit geval bestond de schepenbank uit acht schepenen (vier van Maldegem, twee van Adegem en twee van Sint-Laureins). Er waren ook twee burgemeesters (=oudste schepen): een voor het ambacht en een afzonderlijk voor het dorp Maldegem. De heer kon ook een belasting heffen op de verkochte goederen op de wekelijkse markt (=**marktgeld**), hij had het recht om accijnzen te heffen op bier en de dorpsbewoners waren verplicht hun graan te laten malen in de plaatselijke molen die zijn eigendom was.

De heerlijke rechten zoals ze hier beschreven werden, vormden dus een leen op zich. Er waren ook andere zaken van economische waarde die men een leen noemde en waarvoor dezelfde feodale plichten golden. Zo had de heer van Maldegem zijn kasteeldomein of **foncier** in Rezinge, ten westen van het dorpscentrum. Het bestond uit landerijen, meersen, bossen en velden (samen ongeveer 246 gemet groot).

Ook een functie kon deel uitmaken van een leen. Zo was de heer van Maldegem ook de erfelijke **amman** in zijn ambacht. De amman was de vertegenwoordiger van de heer in de schepenbank. De functie werd niet zelf door de heer uitgeoefend, maar kon verpacht worden.

---

[1] Deze plaatsen in het Meetjesland zijn gelegen in de grensstreek met Nederland.

[2] Dit was het leenhof van de kasselrij het Brugse Vrije, dat zelf ook een leen was van de graaf. Er waren nog andere kasselrijen zoals de Oudburg van Gent met bv. het Land van Nevele als volgleen, of de kasselrij het Land van Waas met bv. het Land van Beveren als volgleen.

[3] Dit noemde men het **verhefgeld**, dat kon overeenkomen met 10% van de waarde van het leen, soms zelfs met een hoger bedrag. Men diende ook het **kamerlingsgeld** te betalen, wat o.a. het zegelrecht en een administratieve kost inhield.

[4] P. Van de Woestijne, Feodaal Maldegem, Appeltjes van het Meetjesland, 2011, P.279. Voor de meeste gegevens over het ambacht Maldegem maakten we hiervan gebruik.

De cijnsrenten die de dorpsbewoners aan de grondeigenaar dienden te betalen –en dit was dus niet altijd de heer zelf die maar een deel van de grond in bezit had- konden ook deel uitmaken van een leen. Zo inde de heer diverse cijnsrenten die de **Brieven van Maldegem** werden genoemd.[5] Er werden ter plaatse zitdagen georganiseerd waarbij de mensen die deze cijnsrenten dienden te betalen –dus in dit geval niet bezet op eigen gronden van de heer- aanwezig waren.

Ook het recht om zelf **achterlenen of manschepen** te verlenen werd als een leenrecht beschouwd. Zo waren er een 130-tal van die achterlenen die afhingen van het plaatselijke leenhof van Maldegem[6]. De eigenaars van die achterlenen –meestal waren dit grondlenen- werden op hun beurt vazallen of leenmannen van de heer van Maldegem. Men sprak hier van het leenhof van Rezinge. Bepaalde van die achterlenen waren ook gelegen in andere dorpen (bv. in Moerkerke).

Al de hier genoemde lenen –dus de heerlijke rechten, het foncier, het ammanschap, de brieven van Maldegem, het recht om achterlenen te verlenen- werden in dit geval gehouden door de heer van Maldegem. Dergelijke lenen konden uiteraard ook apart gegeven worden door het hogere leenhof namens de hogere heer.[7]

We hebben het hier nog niet gehad over de rechtsspraak (=de drie graden van justitie) in het ambacht Maldegem. Deze behoorde aanvankelijk rechtstreeks toe aan de graaf. In 1558 werd beslist om dit in een apart leen te plaatsen, wat de **heerlijkheid van de Oudse** werd genoemd. Het deel dat het ambacht Maldegem betrof werd afgesplitst en kwam door aankoop in handen van de heer van Maldegem die vanaf dat moment de volledige heerlijke rechten in zijn territorium in bezit had. Hij liet zich ter plaatse door een baljuw vertegenwoordigen. Het ambt van amman –dat dus een leen was verbonden aan de heerlijkheid Maldegem- en het ambt van baljuw –dat een recht was verbonden aan de heerlijkheid van de Oudse- werden vaak door dezelfde personen uitgeoefend. In het ambacht Maldegem sprak de schepenbank zich uit in rechtszaken, op andere plaatsen lag deze bevoegdheid meer bij het plaatselijke leenhof.

Wat had dit nu allemaal te maken met een gezin dat bv. in de 16de eeuw in het ambacht Maldegem woonde. Indien ze in gerechtszaak verwikkeld raakten, oordeelden de baljuw en de schepenbank over hen. Indien ze zelf geen leen in bezit hadden –dit kon bv. een kleiner stuk grond zijn- dan dienden ze een cijnsbelasting te betalen aan de grondeigenaar. Dit kon de heer van Maldegem zelf zijn, of een andere grondeigenaar. Zo lagen er in het ambacht nog verschillende andere grondlenen die afhingen van andere leenhoven (bv. Middelburg, Moerkerke). De heer van Maldegem had bovendien via de Brieven van Maldegem recht op cijnsrenten die bezet waren op gronden die niet van hemzelf waren. En verder kon hij zijn gezag over de dorpsbewoners in tal van andere domeinen van het dagelijks leven laten gelden.

In de 17de en 18de eeuw was het feodale systeem zo versnipperd en complex geworden, dat sommige zaken tot spanningen leidden tussen verschillende leenbezitters. In de loop der tijden waren ook heel wat aspecten op de achtergrond gekomen. Niet over alles zijn ook archieven bewaard gebleven. En de vraag blijft in hoeverre onze voorouders hier eigenlijk wel wakker van lagen. Zolang de jaarlijkse cijnsrente betaald werd, konden ze zich zelf beschouwen als praktische eigenaars van de grond. Ze

---

[5] Men sprak ook van **Bamesschult of Lichtmesschult** naar gelang de jaarlijkse cijnsrente diende betaald te worden op Sint-Baafsdag (1 oktober) of op Lichtmis (2 februari).

[6] M.a.w. die 130 achterlenen waren ooit eigendom van de heer van Maldegem en werden nadien in leen gegeven aan vazallen va hem. Ze konden bv. ook verkocht worden, zodat er steeds nieuwe vazallen kwamen die de eed van trouw dienden af te leggen.

[7] Zo werden er heerlijke rechten in leen gegeven zonder een bijhorend foncier, men noemde dit een **vliegend leen.**

konden die zelfs net zoals een leen verkopen, laten erven door hun nakomelingen of gebruiken als borg bij het aangaan van een lening.

Vermelden we ook nog dat gezinnen ook een stuk grond konden pachten en daarvoor soms een tijdje naar naburige dorpen gingen wonen. Al deze dorpen maakten net zoals Maldegem, Adegem en Sint-Laureins al of niet integraal deel uit van een aantal lenen. We noemen er hier een paar op: het **ambacht Aardenburg** (met bv. Middelburg), het **ambacht Moerkerke**, het **ambacht Ijzendijke** (met het latere Sint-Margriete en Sint-Jan-in-Eremo), het **ambacht Boekhoute** (de latere dorpen Bassevelde en Oosteeklo), de **keure van Eeklo-Lembeke**, de **heerlijkheid Ursel**, de **baronie Praet** (met o.a. Knesselare).Sommige waren afhankelijk van het leenhof van de Burg van Brugge, van de Vier Ambachten of van de Oudburg van Gent.

In het midden van de 16de eeuw was *Filips* van Halewijn de **heer van Maldegem**. Hij stierf kinderloos in 1557 en was de laatste heer die op het kasteel van Rezinge woonde. Een zoon van zijn zuster volgde hem (=*Jacob* van Claerhout) op en verbleef in Brugge waar hij in het Hof van Pittem verbleef, waar o.a. het leenhof van Rezinge vergaderde. Het was ook deze Jacob van Claerhout (+1566) die het Maldegemse deel van de heerlijkheid de Oudse aangekocht had. Na hem volgde zijn zoon *Lamoraal* van Claerhout (+1591, werd als baron in de adelstand verheven) en nadien diens weduwe (tot de meerderjarigheid van haar dochter Anna van Claerhout (+1636)). De meeste van die heren lieten zich in het ambacht Maldegem vertegenwoordigen door een zaakwaarnemer of intendant.

De staten van goed van het ambacht Maldegem

Bij het overlijden van een van de ouders werden indien er nog minderjarige kinderen waren, de baten en schulden van het sterfhuis genoteerd door de plaatselijke schepenbank. De weeskinderen kregen voogden, vaak waren dit een oom langs vaders en moeders kant. De bewerking die Willy Steeghers maakte van deze staten van goed vermeldt reeds in 1539 Dobbelaeres.[8] Hierin is sprake van een Judocus (*Joos)* Dobbelaere die drie minderjarige kinderen heeft bij een vrouw met als familienaam de Muul, dochter van Joannes (*Jan)* de Muul en een zekere Mabelije (+6de dag van de **hooimaand** (=juli) 1539. Op dezelfde dag is blijkbaar ook Adrianus (*Adriaen)* de Muul overleden, een oom van de wezen langs moeders kant.[9]

In 1539 overlijdt dan wat later op 18 augustus de echtgenote van Judocus Dobbelaere. De voogden van de wezen zijn in de drie aktes dezelfde: Joannes van Lantscot en Christophorus (*Christoffel)* de Velaere (of de Vedelaere). Een van de twee voogden moet verwant zijn aan *Joos* Dobbelaere, vermoedelijk als oom van de wezen en dus een schoonbroer van *Joos.* We mogen er verder van uit gaan dat kort na het overlijden van zijn vrouw, *Joos* Dobbelaere hertrouwt. In 1546 overlijdt dan zijn tweede echtgenote en ze laat een kind achter met de naam *Paeschijnkin* (=Paschasia). De voogden zijn nu een zekere Stasins en *Christoffel* de Munc.[10]

Waar deze Judocus Dobbelaere juist woonde is moeilijk te zeggen. Op basis van zijn vermelding in de Staten van goed, moet dit wellicht in een van de drie dorpen Maldegem, Adegem of Sint-Laureins zijn.

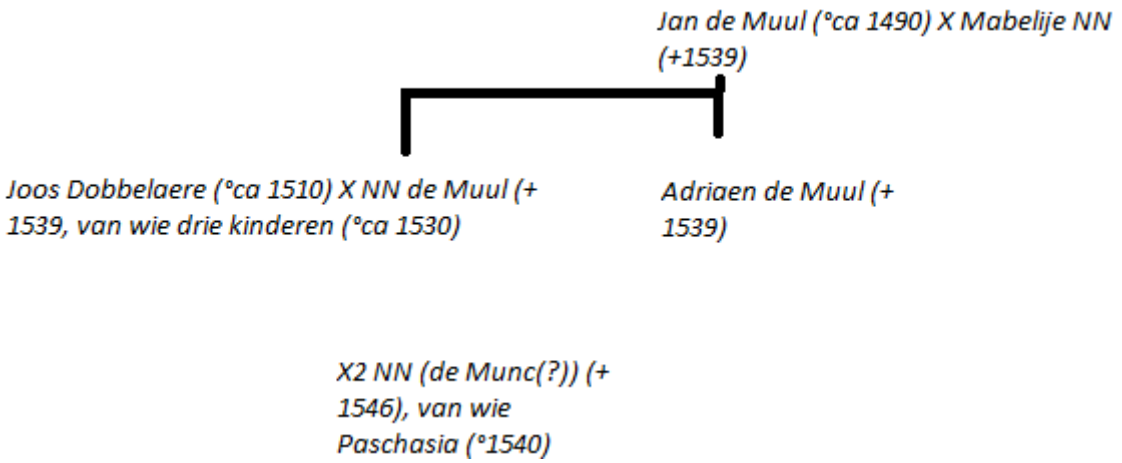
Samengevat:

---

[8] Staten van goed ambacht Maldegem (=SVG Amb.Mald.) (6 hoymaent 1539 en 18.8.1539)

[9] Op Geneanet vermeldt Marc Scheir nog een extra broer en zus van *Adriaen* de Muul, namelijk een *Jan Muul fs Jans* die samen met *Gillis* de Munc in 1545 voogd wordt van het kind van *Adriaen de Munc fs Jans.* SVG Amb.Mald. 15.12.1545.

[10] SVG Amb. Mald. 5 *sporcle* 1546. Mogelijk is *Christoffel* de Munc verwant aan *Adriaen* de Munc, de schoonbroer van *Joos* Dobbelaere uit zijn eerste huwelijk. Marc Scheir gaat er dan op Geneanet van uit dat de familienaam van de tweede echtgenote van *Joos* nu ook de Munc is.

We komen de naam van *Joos* Dobbelaere nog twee keer tegen:

(1) In 1559 is hij de voogd van het weeskind Cornelius (*Corneijkin*) van Jan Dobbelaere bij het overlijden op 10 oktober van de moeder van het kind. Een zekere *Jan* Rakelbusch *fs Jacobs* treedt op als voogd. Als dit kind rond 1550 geboren is, kan de vader *Jan* Dobbelaere rond 1530 geboren zijn. Hij is dan mogelijk een van de drie kinderen van *Joos* (X NN de Muul).[11]

(2) In 1573 overlijdt een halfbroer van *Sentijnken* (=Judoca) en *Calleken* (=Catharina), de kinderen van Gerolfus (*Gerolf*) Vermeersch[12] en *Blasijne* Dobbelaere *fa Joos*. Als voogd treden *Gerolf* Vermeersch zelf en een zekere *Arnout* Dobbelaere.[13] Als deze kinderen geboren zijn rond 1563, dan kan *Blasijne* eveneens een van de drie kinderen van *Joos* zijn.

In 1580 tenslotte overlijdt op de 16de dag van de **sporkelmaand** (=sprokkelmaand, februari) een zekere *Pieter* Dobbelaere. De naam van zijn vrouw wordt niet vermeld, wel dat hij een weeskind *Grietken* (=Margaretha, °ca 1570) achterlaat. Als voogden treden *Jan* Dobbelaere en *Aernout* Dobbelaere *fs Pieters* op. Dit zijn wellicht een oom (Jan) van het weeskind en een oudere broer van het weeskind (Arnoldus °V 1555).

Ook deze *Pieter* Dobbelaere komt dus in aanmerking om een zoon te zijn van stamvader *Joos*. Er zijn dan drie kinderen zijn bij *Joos: Jan, Blasijne, en Pieter*. [14]

Wie was Jan fs Pieter, de stamvader van tak 20/26?

Bij stamboomtak 20/26 van De Dobbel-Beker[15] wordt een Joannes (*Jan*) Dobbelaere genoemd als zoon van een Petrus (*Pieter*). Deze *Jan* was gehuwd met Anna (*Tanneken*) de Deckere *fa Segher*. Deze Joannes overlijdt te Adegem in 1642 en is dan ongeveer 70 jaar oud. Ze woonden er op een hofstede aan de *Callestraete* en er werden acht kinderen geboren (waarvan enkele in Maldegem). Hij wordt bij

[11] SVG Amb. Mald. 10.10.1559. Marc Scheir geeft op Geneanet deze *Jan* Dobbelaere aan als broer van *Joos* en veronderstelt dan dat de naam van de echtgenote van *Jan*, Rakelbusch is.
[12] SVG Amb. Mald. 15.4.1573. In de bewerking van Willy Steeghers staat er 'kinderen van gheerolf voorst en blasijne fa joos dobbelaere bij + van gheert fs gheert vermeersch hun halve broeder'. Vermoedelijk staat 'Voorst' voor 'voors.' (=de hier reeds genoemde, dus Gerolf Vermeersch). En vermits het om een halfbroer gaat moet hier wellicht gelezen worden 'gheert fs gheerolf vermeersch'.
[13] Deze Arnoldus is waarschijnljik dezelfde als Arnoldus fs Petrus (in 1580), dus een neef van de weeskinderen.
[14] Voorheen stond dit hier anders geformuleerd en werd Aernout als vierde kind genoemd.
[15] www.dobbel-beker.be. Luc Dobbelaere (Zelzate) is een auteur van het grootste deel van stamboomtak 20/26.

zijn overlijden ook als **laat van Maldegem** genoemd.[16] Hij was ook pointer en zetter van Adegem. Anderzijds blijkt *Segher* De Deckere ook nog andere kinderen gehad te hebben waaronder Petrus De Deckere (+Adegem 30.4.1647, genoemd als pointer en kerkmeester van Adegem[17]) die huwde met Margaretha Dobbelaere. De combinatie van de namen Petrus, Joannes en Margaretha brengt ons ook bij de hiervoor vermelde Petrus Dobbelaere. Daar er bij zijn overlijden alleen een dochter *Grietken* genoemd wordt, moet de voogd Joannes wel meerderjarig geweest zijn in 1580, en dus ook geboren voor 1555! [18] Het is duidelijk dat deze Petrus niet dezelfde kan zijn als de stamvader van tak 20/26. Daar wordt immers vermeld dat Petrus (*Pieter*) in Oostwinkel genoteerd staat in de penningkohieren van 1577 en in een landbouwtelling van 1587, wat dus niet overeenstemt met een overlijden in 1580. Oostwinkel behoorde ook niet tot het ambacht Maldegem.

Voorlopig lijkt de conclusie dus te zijn:

-de stamvader van tak 20/26 (Petrus met een zoon Joannes, gehuwd met Anna de Deckere fa *Segher*) is niet de Petrus (*Pieter*) die genoemd wordt als zoon van *Joos*.[19]

-er is vermoedelijk wel een verwantschap tussen deze Joannes X Anna de Deckere fa *Segher* enerzijds en Margaretha X Petrus de Deckere fs *Segher*.

Judocus Dobbelaere (°ca 1510), x NN de Muul (+ 1539, van wie:

1.Joannes (°ca 1530),van wie Cornelius (°ca 1550)
2.Blasijne (°ca 1530), XGerolfus Vermeersch, van wie Judoca en Catharina
3.Arnoldus (°ca 1530)
4.Petrus (°voor 1535, +1580), van wie Margaretha (°ca 1570)

X2 NN de Munc, van wie Paschasia (°1540)

Petrus (°ca 1550, +na 1587), stamvader tak 20/26, van wie:

1.Joannes (°ca 1572, +1642), X Anna de Deckere, van wie 8 kinderen

Joannes Dobbelaere X Anna de Deckere duiken op in Drongen![20]

Voor baljuw, burgemeester en schepenen van de heerlijkheid en vierschaar van Barelvelde, genoemd het Vlaanderse (=gelegen in Drongen) verschijnen op 20 november 1615 Joannes de Vrient *fs Prs* (=Petrus) en zijn echtgenote Jacoba Dobbelaere *fa Prs*. Zij treden op namens *Jan* Dobbelaere *fs Prs*, gehuwd met Anna de Deckere *residerende binnen de prochie van Adeghem onder het voorseyde*

[16] Een laat van Maldegem was een niet-vrije inwoner van het ambacht en dus onderhevig aan de heerlijke rechten van de heer.
[17] M. Scheir, Geneanet, pointer in 1616, 1628, kerkmeester in 1630.
[18] De Jan Dobbelaere die in 1580 optreedt als voogd kan is een oom van Grietken zijn.
[19] Wat Marc Scheir op geneanet wel als genealogie geeft.
[20] Bij Arnoldus dient te staan °V 1555 i.p.v. °ca 1530.

Ambacht van Maldeghem, en namens hun nog minderjarige zuster Elisabeth Dobbelaere. De drie genoemde Dobbelaeres, kinderen van een zekere Petrus, hadden rechten in het *vijfste ofte zeste* deel van een behuisde hofstede (1 gemet) gelegen in Barelvelde. Blijkbaar moet zonder hun toestemming dit deel van de hofstede verkocht zijn geweest door een zekere *Joos* de Cuupere (+) *fs Willem* aan de familie van wijlen Livinus de Cuupere de oude. Er wordt ook een Livinus Coppens fs Jacobs genoemd *medecomparerende over hem en de voornomde hoirs van Lieven de Cuupere*, vermoedelijk is deze Livinus Coppens dus een schoonzoon van Livinus de Cuupere. Om dit probleem op te lossen wordt een schadeloosstelling afgesproken van 4 ponden groten die te betalen zijn door Livinus Coppens en door de erfgenamen van Livinus de Cuupere. In ruil gaan de Dobbelaeres die hier genoemd worden, akkoord met de verkoop en doen ze dus afstand van hun rechten. Op het eerste zicht een wat onduidelijke tekst die we verder zullen proberen te begrijpen.

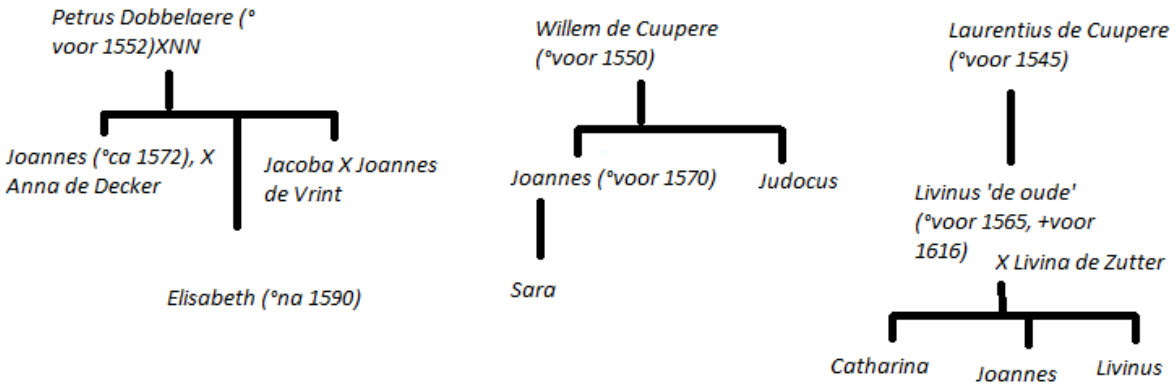
Het is al duidelijk dat het hier om Joannes Dobbelaere (°ca 1572) fs Petrus (°voor 1552) gaat en zijn twee zusters. Verder wordt er een Judocus de Cuupere *fs Willem* en een Livinus de Cuupere de oude (+voor 1616) die blijkbaar nog enkele minderjarige kinderen heeft (dus ° na 1590). Wie is deze familie de Cuupere en wat is hun relatie met de Dobbelaeres, en waarom is er blijkbaar hun erfdeel van een hofstede (het 5de of 6de deel) zonder hun toestemming verkocht? Vermits het om een hofstede in Barelvelde (Drongen) ging, leek het voor de hand om daar naar de naam de Cuupere te gaan zoeken. Livinus de Cuupere komt er een paar keer tussen 1590 en 1600, hij moet dus geboren zijn voor 1565.[21]

Andere namen die we terugvinden zijn Catharina de Cuupere *fa Lieven* (1647), *Jan* de Cuupere fs *Lieven* (1626) en Sara de Cuupere *fa Jan fs Willem* (1618, met 6 kinderen). De eerste twee moeten kinderen zijn van Livinus de Cuupere de oude, en Sara (°voor 1590) is een dochter van *Jan* de Cuupere (°voor 1570). Deze *Jan* moet dan een broer zijn van de hiervoor al vermelde Judocus, hun vader *Willem* is dan geboren voor 1550.

In het naburige Vinderhoute vinden we tot en met 1610 een Livinus de Cuupere de oude terug als schepen. Zijn naam geeft al aan dat er ook een 'de jonge' moet bestaan, en dit is dan Livinus de Cuupere die tussen 1639 en 1641 in Vinderhoute als burgemeester genoemd wordt. Dit moet dan ook een zoon zijn van Livinus de Cuupere de oude. En deze laatste wordt in de Wettelijke Passeringen van Vinderhoute[22] genoemd als echtgenoot van Livina de Zutter en als zoon van een Laurentius (dus geboren voor 1545).

[21] M. Dobbelaere, Drongen-Staten van goed (registers)
[22] L. Neyt, Wettelijke passeringen Vinderhoute (1602).

Samengevat geeft dit volgend schema:

We durven hieruit afleiden dat Petrus Dobbelaere (stamvader van tak 20/26) verwant is aan *Willem* en Laurentius de Cuupere, vermoedelijk was Petrus zelf gehuwd met een de Cuupere. Zij moeten dan samen de hofstede in Barelvelde geërfd hebben. Deze grensde trouwens ook aan een andere grond, eigendom van Livinus de Cuupere. Doordat de kinderen van Petrus Dobbelaere ondertussen elders woonden, is vemoedelijk 'vergeten' dat ze nog eigenaar waren van een deel van de hofstede.

Wie was Petrus Dobbelaere, stamvader van tak 20/26?

Hij wordt vermeld in de penningkohieren van Oostwinkel (1577) en in een landbouwtelling van 1587. Uit wat hier voorafgaat kunnen we zeggen dat hij drie kinderen had: Joannes, Jacoba en Elisabeth. Dit betekent dus al een eerste correctie aan tak 20/26 waar blijkbaar ook sprake was van een zekere Gerardus als zoon van Petrus. Deze Gerardus verbleef met zijn gezin in Maldegem, was gehuwd met Barbara Lambrecht en nadien met *Clasijne* van Weerden. Bij de doopgetuigen van zijn kinderen komt een zekere Gerardus Dobbelaere (1612) en zijn vrouw Elisabeth voor. Dit bevestigt dus al dat deze Gerardus Dobbelaere en zijn nakomelingen een aparte stamboomtak moeten vormen.

We kunnen ook al zeggen dat de eerder al vermelde Margaretha Dobbelaere, gehuwd met Petrus de Deckere fs *Segher*, geen zuster kan zijn van Petrus Dobbelaere (XAnna de Deckere fa *Segher*). Het moet hier wellicht toch wel gaan om Margaretha , het weeskind van Petrus, waar we hier al over hadden. Dat zij net zoals Joannes fs Petrus, de stamvader van tak 20/26, trouwt met kinderen van dezelfde *Segher* de Deckere, wijst vermoedelijk dus ook op een familieverwantschap tussen beide Dobbelaeres.

Als Petrus Dobbelaere verwant is aan de familie de Cuupere in Vinderhoute en Drongen, moet hij wellicht ook daar van afkomstig zijn. Dat Dobbelaeres uit Vinderhoute wegtrokken om elders als pachter een stuk land te gaan bewerken is al eerder aangetoond.[23] Opmerkelijk is dat we bij de oudste generaties Dobbelaere in Vinderhoute zowel een Judocus met een zoon Petrus terug aantreffen, én een Petrus, zoon van Joannes Dobbelaere en Livina Coppens (zie volgend schema). Deze Joannes was een neef van Petrus fs Judocus. We durven hier ook weer er van uitgaan dat dit dezelfde personen als diegene waar we het al over hadden in de staten van goed van Maldegem en vande Petrus die al in 1577 in het naburige Oostwinkel vertoefde (de stamvader van tak 20/26)! Dit klopt ook met de bevinding dat er twee huwelijken Dobbelaere-de Deckere zijn voltrokken en dat die binnen de familie

[23] Zie www.stap-brug.be: Vinderhoute in het Meetjesland: een situatieschets einde 16de eeuw-begin 17de eeuw, en Familiebanden tussen Vinderhoute en Eeklo: Dobbelaeres in de 16de eeuw.

Dobbelaere is gebeurd: wellicht is de stamvader van tak 20/26 naar Oostwinkel een stuk grond gaan pachten, de neef van zijn vader vertoefde er al eerder in het naburige Maldegem. Het zijn hun beider kinderen die met kinderen van Segher de Deckere trouwen.

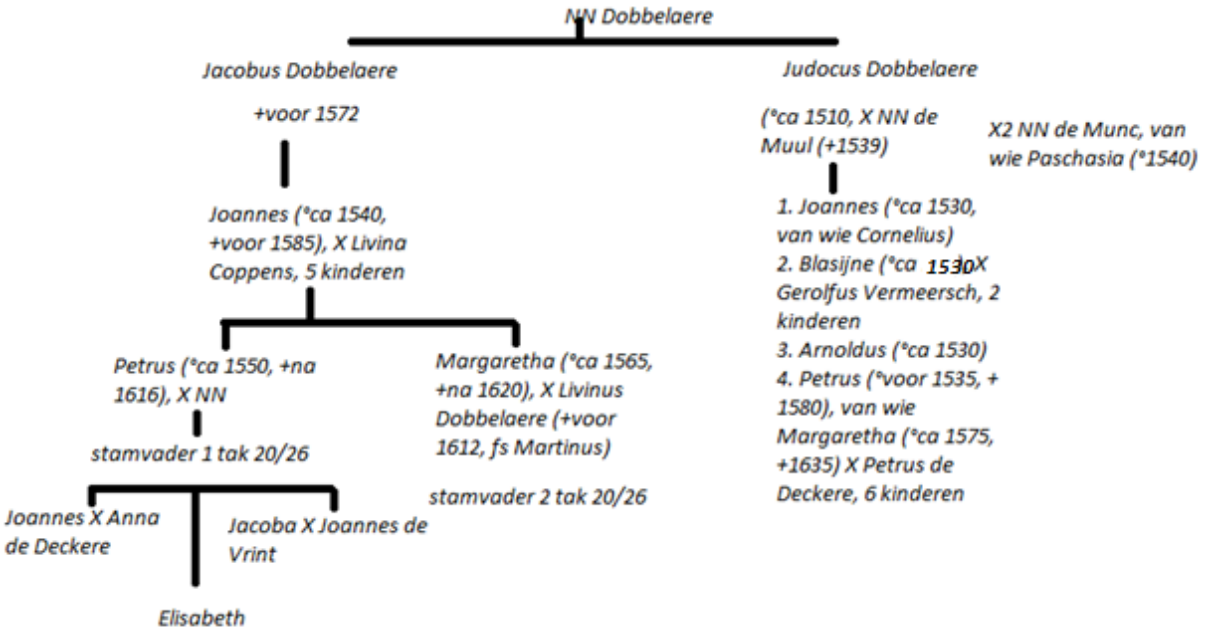
Bij tak 20/26 stond ook nog een Livinus Dobbelaere vermeld als broer van Petrus, dus beiden als stamvaders. Deze Livinus vertoefde in 1577 ook al in Oostwinkel en werd daarom als een broer van Petrus aanzien. Als we nog eens naar de oudste generaties in Vinderhoute kijken, dan blijkt Petrus wel geen broer Livinus gehad te hebben, maar wel een schoonbroer namelijk de echtgenoot van Margaretha Dobbelaere. Deze laatste worden een paar keer vermeld in de archieven van Vinderhoute:

- In 1612 beweert een zekere Joannes Neijt dat hij ongeveer 15 jaar geleden een stuk grond heeft verkocht aan Livinus Dobbelaere fs Martinus en dat deze verkoop toen niet geregistreerd was. De weduwe van Livinus, namelijk Margaretha Dobbelaere, zet dit nu recht. Ook hier weer toch de vaststelling dat de dorpsadministratie vergeten is iets te registreren, wat kan wijzen op het elders wonen van Livinus en zijn familie.
- Ook in 1607 was er land verkocht aan deze Livinus, de verkoper was Gasparius Dobbelaere, de broer van zijn vrouw Margaretha.

Het feit dat de oudste generaties van tak 20/26 bijna wonderwel passen in het schema van de oudste generaties in Vinderhoute, doet ons hier besluiten dat Petrus Dobbelaere (Anna de Deckere), een van de stamvaders van tak 20/26, een zoon is van Joannes Dobbelaere en Livina Coppens. En Livinus Dobbelaere, die we als de tweede stamvader van tak 20/26 tot nog toe aanzagen, is dan de schoonbroer van Petrus en gehuwd met diens zuster Margaretha Dobbelaere! Het nageslacht van deze Livinus Dobbelaere (°ca 1550) wordt dan wel een nieuwe afgesplitste tak Dobbelaere met als stamvader een zekere Martinus Dobbelaere. De enige namencombinatie Livinus-Martinus die te Vinderhoute in aanmerking komt is Livinus Dobbelaere als zoon van Martinus Dobbelaere en Margaretha Depau (+voor 1610).[24]

Marc Van Stappen, 2020, www.stap-brug.be

[24] L. Neyt, Wettelijke Passeringen Vinderhoute, 4.2.1610.' Akkoord tussen enerzijds Gerardus Dobbelaer fs Jan, en zijn vrouw Anna Dobbelaere fa Marten, en anderzijds Livinus Dobbelaer, de broer van Anna, bij het overlijden van hun moeder Margaretha Depau.' In 1612 wordt er over Margaretha Dobbelaere, weduwe van Livinus en haar *kinderen* gesproken. In 1617 is er zelfs sprake van een zoon *Jan* te Vinderhoute, hij koopt een stuk grond, in: L. Neyt, Wettelijke Passeringen Vinderhoute, f°220r (*Jan* Dobbelaere koopt een stuk grond op de *hautackere* dat grenst aan 'de erfgenamen van wijlen Lieven Dobbelaere fs Marten verkopers vader' (=moet zijn 'de kopers vader')).

Stamboomschema oudste generaties Vinderhoute, Maldegem en tak 20/26